

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Solvuntur objectiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

peccat, quia committit actum infidelitatis aut diffidentiae: si non credit, infidelis & injustus est per se.

315 Dicendum 2. Fides ad justificationem necessaria non est illa fides specialis & fiducialis, quam supra explicavimus in sciendo 1. sed est fides dogmatica, qua praestatur assensus rebus à Deo revelatis. Prob. 1. quia ista fides specialis sine auctoritate & ratione adstruitur. 2. Quia nulli in particulari & absolute promissum est, quod ipsi remissa sint peccata: ergo credi non potest absolute & in particulari. 3. Quia incertum est, an aliquis habeat actum fidei supernaturalis, & credat *ex toto corde*, uti requiritur Act. 8. *Si credis ex toto corde*: juxta Adversarios autem cuilibet est certum, quod habeat hanc fidem. 4. Quia haec fides specialis supponeret remissionem peccatorum, & non supponeret; supponeret, quia remissio esset objectum hujus fidei; non supponeret, quia fides saltem naturam debet precedere justificationem tanquam *conditio sine qua non*, vel ut *medium*, ut vult Gerardus. 5. Quia Scriptura, dum definit fidem, dicendo, *Fides est sperandarum substantiarum rerum, argumentum non apparentium*, eam refert ad intellectum; nam *argumentum*

Solvuntur Objectiones.

316 Ob. 1. Scriptura in multis locis justificationem & salutem adscribit & promittit fidei sine ulla mentione aliorum operum: ergo sola fides justificat & salvat, nec opera alia sunt necessaria. A. P. *Qui credit in Filium, habet vitam aeternam.* Joann. 3. v. 36. *Ipse justus & justificans eum, qui est ex fide Jesu Christi.* Rom. 3. v. 26. *Ex fide justificat gentes DEUS.* Gal. 3. v. 8.

dicit convictionem intellectus: fides fiducialis autem spectat ad voluntatem, saltem partialiter. 6. Quia Scriptura fidem distinguit à spe; juxta illud: *Nunc manent fides, spes, charitas, tria haec.* Fides autem fiducialis involvit spem; cum fiducia nihil sit aliud quam spes roborata. 7. Denique quia, quotiescunque Scriptura loquitur de fide justificante, seu requisita ad justificationem, loquitur de tali fide, quae est praecise assensus intellectualis, & quidem non de remissione peccatorum, sed de aliis mysteriis, nec simul est fiducia voluntatis, uti Rom. 10. *Corde creditur ad justitiam*; & postea: *Si corde tuo credideris, quia Deus eum suscitavit à mortuis, salvus eris.* Act. 8. *Si credis ex toto corde.* Jo. 20. *Haec scripta sunt, ut credatis, quia JESUS est Christus Filius DEI, & credentes vitam habeatis in nomine ejus.* Et demum dum de Abraham dicitur: *Credidit Abraham Deo, & reputatum est illi ad justitiam.* Gen. 15. Quid credidit Abraham? Non sibi remissa esse peccata, cum horum nulla fiat mentio: sed quod habiturus sit haereditatem, & ex illo copiosam progeniem, juxta Dei promissum: *Multiplicabo semen tuum* &c. Et ideo *reputatum est illi ad justitiam.* Rom. 4. v. 22.

Quicumque credunt in Christum, accipient remissionem peccatorum. Act. 10. v. 43. *In Christo omnis, qui credit, justificatur.* Act. 13. v. 39. *Justitia DEI per fidem JESU Christi in omnes & super omnes, qui credunt in eum.* Rom. 3. v. 22. *Fides tua te salvam fecit.* Luc. 7. v. 50.

R. 1. retorq. argumentum: Scriptura

tura in multis locis adscribit iustitiam & salutem alijs operibus, nulla facta mentione fidei. v. g. spei, poenitentiae, charitati, uti Luc. 7. v. 47. *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Item 1. Jo. 3. v. 15. *Qui non diligit, manet in morte.* Et mortificationi carnis. Rom. 8. v. 13. *Si spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.* Vide nostram probationem superius: ergo fides non est necessaria ad justificationem & salutem. Negabis rectè Conf. quia Scriptura non omnia dicit in uno loco, sed in uno requirit fidem, in alio spem, in tertio charitatem, in quarto poenitentiam &c. Unde R. 2. D. A. Adscribit & promittit fidei negativè vel præcisivè, hoc est, abstrahendo ab operibus, alibi requisitis. C. A. exclusivè, hoc est, excludendo bona opera. N. A. & C. R. 3. Aliter dist. Ant. Adscribit & promittit iustitiam & salutem fidei, intelligendo fidem vivam, & practicam. C. Ant. intelligendo fidem mortuam & merè speculativam. N. Ant. & Conf. Fides *viva* est, quæ exit in bona opera, tanquam operationes suas vitales: fides autem non viva utiq; vivificare non potest. Fides *practica* est, quæ non solum credit revelata à Deo, sed etiam practicè adhibet media, quæ per fidem cognoscit esse necessaria ad justificationem & salutem. Sic explicati textus concordant cum alijs textibus, alia præter fidem opera requirentibus. Hæc responsio potest applicari singulis textibus. Ultimus non facit ad rem, quia denotat curationem miraculosam corporis, non animæ salutem. Urgetur, &

117 Ob. 2. Scriptura etiam positivè ex-
R. P. Fichler Theol. Polemica.

cludit opera à justificatione, & quidem in ijs locis, ubi ex instituto & in sede propria tractat de ipso actu justificationis, circa quem actum perpetuè opponit fidem & opera, credere & operari, gratiam & opera: ergo, etiam si vera fides in iustificatis non sit sine bonis operibus, tamen hæc in ipso justificationis actu non concurrunt. Ant. prob. *Arbitramur, hominem justificari per fidem sine operibus Legis*, Rom. 3. v. 18. *Ei, qui non operatur, credenti autem in eum, qui justificat impium, reputatur fides ejus ad iustitiam.* Rom. 4. v. 5. *Non justificatur homo ex operibus Legis, nisi per fidem JESU Christi.* Gal. 2. v. 16. Similia habentur Eph. 2. v. 8. Phil. 3. v. 9. Tit. 3. v. 5. Et demum Luc. 8. v. 4. dicitur: *Noli timere, crede tantum, & salva eris.*

R. 1. Iterum retorq. Scriptura positivè requirit opera simul cum fide, & in propria sede expressè negat, fide sola justificari hominem, uti Jac. 2. *Ex operibus justificatur homo, & non ex fide tantum &c.* R. 2. D. A. excludit opera naturæ, opera solius liberi arbitrij, opera externa tantum, & Legis Ceremonialis. C. A. opera gratiæ, fidei in Christum, legis moralis, ac supernaturalis, seu opera facta ex fide in Christum & ex gratia DEI. N. A. & C. nam sine his operibus fides est *mortua, & nihil prodest.* Jac. 2. & 1. Cor. 13. Opera autem præcisè naturaliter & moraliter bona, solisque naturæ viribus facta, etiam juxta nos nihil profunt immediatè ad justificationem, opera autem Legis Ceremonialis, uti Circum-

cilio &c. insuper essent noxia. Pro uberiore noticia te monitum volo, Paulum in suis epistolis disputasse partim contra Gentiles, partim contra Judæos & Pseudo-Apostolos, illi justificari putabant hominem operibus merè naturalibus & moraliter tantum bonis, isti verò operibus Legis Mosaicæ tam moralis, quàm Ceremonialis. Utrosque errasse contendit Paulus, & docet, sine fide in Christum, & sine operibus ex gratia factis, adeoque supernaturaliter bonis, neminem justificari & salvari posse, & Abrahamum non fuisse justificatum per opera sine fide in Christum venturum facta. Quoniam verò jam tempore Apostolorum quidam non bene intellectis epistolis S. Pauli sentire cœperant, solam fidem sufficere, bonis operibus quibuscunque interim neglectis, alij Apostoli in suis epistolis hunc errorem dedocuerunt, præsertim S. Jacobus. Audiamus de hac re S. Augustinum, qui in l. de fide & operibus c. 14. ita discurret: *Quoniam hac opinio (de sufficientia solius fidei) tunc fuerat exorta, alia Apostolica epistola, Petri, Joannis, Jacobi, Jude, contra eam maximè dirigunt intensionem, ut vehementer astruant, fidem sine operibus nihil prodesse: sicut etiam ipse Paulus non quamlibet fidem, qua in DEUM creditur, sed eam salubrem, planoque Evangelicam definiuit, cujus opera ex dilectione procedunt: Et fides, inquit, qua per dilectionem operatur. Unde illam fidem, qua sufficere ad salutem quibusdam videtur, ita nihil prodesse assererat, ut dicat: si habeam omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non ha-*

beam, nihil sum. Ita S. August. progressus clarè & divinè. Unde non opus est ad singulos textus in particulari respondere, quia quadrat ubique distinctio data de operum discrimine. Ultimus textus iterum non est ad rem, quia agit de salute corporis, non animæ.

Dices. Illa opera excluduntur, quæ inducerent gloriationem: sed nulla opera excludunt gloriationem, excludit tamen fides, quia dicitur Rom. 3. v. 27. *Exclusa est gloriatio, per quam Legem? factorum? non: sed per per Legem fidei.* Et c. 4. v. 2. *Si Abraham ex operibus justificatus est, habet gloriam, sed non apud Deum: ergo.* 2. *Gratiâ salvati estis per fidem, non ex operibus.* Eph. 2. *Si ex gratia, jam non ex operibus, alioquin gratia jam non est gratia.* Rom. 11. Ergo gratis justificamur & salvamur, non ex operibus bonis. R. Non excluditur ab Apostolo alia gloriatio, quàm illa, quæ oritur ex operibus nature, & sine fide & gratia factis; addit enim gloriatio tua, hoc est, qua gloriaris in te: si autem gloriatur in operibus non nisi DEI gratiâ factis & ex fide, gloriatur in Domino, quod non est illicitum. Opera non profuissent Abraham apud DEUM, si fuissent sine fide; nunc verò quia ex fide processerunt, justificatus est cooperante operibus fide. Jac. 2. Ad 2. est responsio supernus data, quod scilicet tantum opera sine gratia nihil valeant, & operibus solius nature non justificemur, Caterum etiam eatenus justificamur gratis, quatenus justificamur sine merito de condigno, adeoque ex mera gratia. Non enim meremur

de condigno primum gradum gratia
sanctificantis.

118 Ob. 3. ex PP. S. Hieron. in c. 1.
Gal. ait: *Neque à me confixi, neque ab
alio homine accepi, neque à quoquam
didici, quòd gentes sola fide salvarentur.*
In 2. ad Gal. *Non ex operibus
Legis, sola fide, sicut gentes, vitam in
Christo invenisse te nôsti.* Pòst: *In sola
fide, quia nihil debeo Legi antiquæ.*
S. Chyloft. in c. 3. Gal. *Illi dicebant,
qui sola fide nititur, execrabilis est:
hic verò (Apostolus) demonstrat, qui
sola fide nititur, eum benedictum esse.*
S. Ambr. in c. 3. Rom. *beatos dicit,
de quibus hoc sanxit Deus, ut sine labore
& aliqua observatione, sola fide iustifi-
centur apud Deum.* R. 1. generaliter:
Patres, quando videntur tribuere iusti-
ficationem soli fidei, & excludere ope-
ra, loqui semper vel de operibus sine
fide in Christum, vel sine gratia super-
naturali factis, adeoque de operibus,
præcisè naturalibus: vel de operibus
Antiquæ Legi proprijs, uti erat Cir-
cuncisio, observatio Sabbathi: vel de
operibus propriè meritorijs: vel de fide
viva: vel de fide Catholica, uti palàm fit
inspicientibus eorum libros. R. 2.
specialiter: primi duo textus, quos alle-
gat Wolf. Jäger de Eccl. contr. 8, non
reperiuntur in S. Hieron. Deinde, si
reperirentur, primus esset pro nobis,
ut patet intelligenti terminos, alter
tantùm excluderet opera Legi Mosaicæ
propria, quia addit: *Nihil debeo Legi
Antiquæ.* S. Chyloft. non excludit
opera simpliciter, quippe inferiùs in
verba Pauli, *qui fecerit hæc, vivet in
se,* sic commentatur: *non tantùm fidem*

*requirit Lex, sed opera quoque, gratia
vero iustificat* (nimirum gratia iustifi-
cat formaliter, fides & opera dispositi-
vè) sed solùm excludit opera Legis
Mosaicæ, quæ talis, & sine fide in Chri-
stum facta. S. Ambros. quem citat Lar-
vatus quidam Scriptor, ficto nomine
Orallector, non habet illa verba loco
citato. Dein etsi haberet, solùm ex-
cluderet opera Veteri Legi propria: ibi-
dem enim dicit, quòd homo gentilis
*iustificetur credens, nulla faciens opera
Legis, id est sine Circumcisione, aut Neo-
menijs, aut veneratione Sabbathi &c.* Si
præter fidem in Christum nihil aliud
requireretur ad iustificandum gentilem,
is neque baptizari deberet; quod uti-
que non admittent Adversarij. Hæc
S. Ambrosij interpretatio est eò magis
notanda, quia hic explicat præcipuum,
quo Adversarij nituntur; textum S.
Pauli Rom. 3. dicentis: *Arbitramur
hominem iustificari fide sine operibus
Legis.*

Urget idem Orallector ex Jure Canon.
Canone charitas est aqua 14. de Pœnit.
dist. 2. ex S. Aug. dicitur: *Fidei soli
venia peccatorum promittitur, & fide
sola peccata relaxantur.* R. Oralle-
ctor fallitur & fallit more suo; fallitur,
quia verba priora iterum non reperiun-
tur loc. cit. fallit, quia posteriora ver-
ba, *fide sola peccata relaxantur,* reperi-
untur quidem; at nequiter dissimula-
tur, qualem fidem intelligat S. Augu-
stinus, nempe *Christianorum, qua ope-
ratur per dilectionem,* ibidem enim ait:
*in Christum credit, qui charitatem ha-
bet in Christum, quippe credere est a-*

mando in ipsum tendere. Occasione hujus

119 Quares, quis sit Wolf. Jägerus, & Orallektor, quorum mentio primū est facta, & quid de utroque sentiendum? R. prior est Univerf. Tubing. Cancellarius, odio in Romanum Pontificem flagrans, ut ex geminis, quæ ad manus meas pervenere, lucubrationibus ejus manifestum est; in una enim, in qua se profiteatur defensurum *jura Imperatoris in Comacinium*, ferè perpetuò criminatur Papam Clementem XI. nec solūm abludit à scopo suo, quem non persequitur, sed etiam seditiosè prorius calamo Cæsarem contra Pontificem irritare, & bella ciere non cessat, vel in hoc etiam gravissimè injuriis in piissimæ memoriæ Cæsarem Josephum, qui longè fuit reverentior erga Sedem Apostolicam, quam sibi finxit, & voluit Jägerus. In altera, quam de *Ecclesia* inscripsit, pariter sugillat Papam hinc inde, præsertim Controv. 6. ubi eum non modò Antichristum vocat, verūm etiam tyrannum esse, & ita vocari posse contendit salva Pace Monasteriensis. Priorem partem nec Lutherani laudaverint, quia ferè nihil dicit ad rem. Posterior nihil omnino soliditatis habet, & à me abunde refutatum invenies tum in pugna *Decretoria de vera Christi Ecclesia*, tum in *Papatu nunquam errante*, cum etiam in hac ultima mea lucubratione de Ecclesia. Quod spectat ad alterum, qui hoc anno *Orallektor*, priorè *Horallektor* audiit, & haud dubiè idem est, qui *Monigallus*, noveris, me non legisse ullum ex Lu-

theranis, qui minus habeat rei, plus autem clamoris & ignorantia de sententijs Catholicorum, totiesque erret in supposito, ac iste thraconicus æquè & histrionicus Scriptor larvatus. *Thraconius*, inquam, & *Histrionicus*, nimirum ob styli impudentiam, verborum luxuriam, exuberantem dicacitatem, ludicros idiotismos, fictionem & variationem nominis &c.

Ex dictis patet, quàm immane flagitium & crimen falsi commiserit Lutherus, dum in suis Biblijs Germanicis illud Rom. 3. v. 28. *Arbitramur hominem justificari per fidem sine operibus Legis*, ita vertit: *Allein durch den Glauben* / dolosè intrudens *solam*, *Allein*. Frustra quoque Prædicantes hanc fraudem excusare moluntur, dicendo, idem in re esse *fidem sine operibus Legis*, & *fidem solam*, & Lutherum non verba, sed sensum spectasse. Nam falsum est, harum propositionum esse eundem sensum: *Fides sine operibus Legis justificat*, & *sola fides justificat*: Posterior enim excludit omnia similiter opera: prior autem tantum opera & ceremonias Legis Mosaicæ. Sicut nec istæ eundem sensum habent: *Justificatur homo per solam fidem*, & *homo justificatur tantum per fidem*. Nam prior dicit, nihil aliud præter fidem requiri, posterior, sine fide non obtineri justitiam, quamvis præter fidem adhuc alia requiri possint. Adde quòd Verborum non sit aliquid addere vel demere; etiam si putet spectare ad sensum.